

Motion till riksdagen
2024/25:3085

av Emma Berginger m.fl. (MP)

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets
krisberedskap

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt förslaget i tabellen i motionen.

Motivering

Anslagsförslag för 2025 för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap
Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	66 245 663	±0
1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	2 799 759	±0
1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	59 558 871	±0
1:4 Forskning och teknikutveckling	1 251 905	±0
1:5 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	15 522	±0
1:6 Totalförsvarets plikt- och prövningsverk	450 310	±0
1:7 Officersutbildning m.m.	351 266	±0
1:8 Försvarets radioanstalt	2 859 348	±0
1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut	572 134	4 000
1:10 Nämnder m.m.	8 786	±0
1:11 Försvarets materielverk	3 963 946	±0
1:12 Försvarsunderrättelsedomstolen	11 786	±0
1:13 Myndigheten för totalförvarsanalys	85 518	±0
1:14 Stöd till Ukraina	22 740 000	±0
2:1 Kustbevakningen	1 890 822	±0

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen
2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	506 850	500 000
2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	27 580	±0
2:4 Krisberedskap	2 391 608	252 000
2:5 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	444 671	±0
2:6 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 030 260	113 000
2:7 Statens haverikommission	65 802	±0
2:8 Myndigheten för psykologiskt försvar	156 248	5 000
2:9 Rakel Generation 2	668 481	±0
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	583 208	±0
Summa	169 680 344	874 000

Vi befinner oss i ett allvarligt säkerhetspolitiskt läge med ett fullskaligt krig i Europa, och Sverige har behövt anpassa säkerhets- och försvarspolitiken därefter. Det är också av yttersta vikt att vi fortsätter att långsiktigt stötta Ukraina. Miljöpartiet har sedan flera år stått bakom en snabbare och mer omfattande uppbyggnad av totalförsvaret – såväl det militära som det civila försvaret. Vi vill att Sverige ska stärka sin försvarsförmåga och samtidigt fortsätta att vara en stark röst för demokrati, fred och mänskliga rättigheter.

Vi är dock oroade över att Tidöregeringen inte kunnat presentera en finansieringslösning för den stora utbyggnad av försvaret som nu sker. Miljöpartiet hade velat se en beskattning av höginkomsttagare med stora kapitalvinster för att finansiera utbyggnaden. Nu finns det en reell risk att de höjda försvarsanslagen urholkar välfärden, som redan har det mycket tufft ekonomiskt.

Vidare är den satsning på civilt försvar som regeringen föreslår otillräcklig. Baserat på Försvarsberedningens förslag gör regeringen i år en stor satsning på det civila försvaret. Detta är nödvändigt och välkommet, men som vi tidigare påpekat räcker inte satsningen för att nå upp till de behov som MSB kartlagt. Vi gör därför några ytterligare satsningar utöver regeringens budget inom områden vi ser som extra viktiga inom civilt försvar och krisberedskap.

Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

När klimatet förändras drabbas Sverige på flera olika sätt. Risken för skred och erosion ökar i takt med att regnen blir allt kraftigare. Översvämmande städer, bränder, torka, förstörda skördar och kontaminerat dricksvatten är några av de konsekvenser som många svenskar kommer att uppleva. Trots detta har regeringen valt att inte göra några tillägg till anslaget för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Vi dubblar anslaget med ytterligare 500 miljoner.

Livsmedelsberedskap

För att öka försörjningsförmågan och kunna klara en situation med stängda gränser är det avgörande att svenskt jordbruk kan drivas utan import av drivmedel och insatsvaror. Vi behöver ställa om jordbruket och transportsektorn samtidigt som vi stödjer forskning

och innovation för att göra livsmedelssektorn robust så att den kan fungera även vid omfattande kriser och krig. Sverige måste använda ny teknik för att minska resursförbrukning och svinn inom livsmedelssektorn, öka den inhemska odlingen av protein, minska beroendet av import av gödning och minimera användningen av bekämpningsmedel. Vi avsätter därför 100 miljoner utöver regeringens satsning på livsmedelsberedskap, samt dubblar forskningsanslaget till FOI till totalt 8 miljoner.

Krisberedskap kommun och region

Mycket av samhällsviktig verksamhet bedrivs av kommuner och regioner och de utgör en viktig beståndsdel i arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Kommunernas arbete med civilt försvar behöver därför stärkas väsentligt för att säkerställa att alla kommuner har grundläggande förutsättningar att arbeta med beredskapsförberedelser inom civilt försvar och att utvecklingen av förmågan sker i takt med ambitionsnivån i övriga delar av totalförsvaret.

Regeringen utlovar riktade insatser till både kommuner och regioner, men pengarna kommer inte räcka till, inte minst på grund av kommunernas och regionernas redan ansträngda ekonomiska läge. Vi lägger därför till ytterligare 30 miljoner till regionerna och 60 miljoner till kommunerna.

Frivilliga försvarsorganisationer och räddningstjänst

Den kommunala räddningstjänsten ska stärkas för att klara sitt viktiga uppdrag under höjd beredskap. Att den kommunala räddningstjänstens förmåga ökar är också viktigt för vår beredskap att hantera skogsbränder. För att säkra räddningstjänstens tillgång till materiel för att bättre kunna verka vid höjd beredskap avsätter vi 50 miljoner.

Frivilliga försvarsorganisationer är viktiga för Sveriges krisberedskap och civilt försvar. De stöder vid kriser och större olyckor och kan ingå i myndigheters och kommuners krigsorganisation när ordinarie resurser inte räcker till. Vi lägger till ytterligare 12 miljoner utöver regeringens satsning.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) får också ett nytt uppdrag att koordinera och tydliggöra samarbetet mellan räddningstjänsten och olika ideella aktörer. För detta avsätter vi 8 miljoner.

Cyberförsvar

Cyberangrepp pågår ständigt från flera olika aktörer. Här finns ett stort behov av att stärka arbetet både inom offentlig förvaltning och med arbete gentemot privata aktörer med samhällsviktiga verksamheter och privatpersoner. Vi skjuter till ytterligare 100 miljoner utöver regeringens satsning för detta ändamål.

Nationell strategi för stärkt motståndskraft mot desinformation och propaganda

Det psykologiska försvaret handlar om att bygga upp motståndskraften i samhället mot desinformation och påverkanskampanjer. Det innebär bland annat att höja förmågan hos

befolkningen att skilja på pålitliga källor och källor som inte är pålitliga. Det är svårt att veta idag var desinformationskampanjer kommer ifrån; nationella och internationella aktörer, individer, politiska organisationer och organiserad brottslighet rör sig i samma digitala rum, vilket leder till en otydlighet i vem som ska hantera hotet. För att bemöta detta krävs ett stort samverkansnät mellan relevanta myndigheter, utan att vi tummar på den personliga integriteten. Vi behöver också stärka medie- och informationskunnigheten i befolkningen, vilket inkluderar både text- och bildanalys. Som ett naturligt nästa steg anser Miljöpartiet att en nationell strategi för stärkt motståndskraft mot desinformation och propaganda ska tas fram, så att medie- och informationskunnigheten kan stärkas. Strategin kommer kräva samverkan mellan en stor rad myndigheter, men vi avsätter 5 miljoner vardera till MSB och Myndigheten för psykologiskt försvar för att starta upp och koordinera arbetet.

Svensk vapenexport

I budgetpropositionen ber regeringen riksdagen bemyndiga dem att ingå avtal med Thailand om försäljning av upp till 12 stycken Jas 39 E/F samt därtill hörande luftförsvarssystem (avsnitt 4.6.3). Detta vänder vi oss starkt emot. Den skakiga demokratiutvecklingen i landet och de upprepade bristerna i att leva upp till mänskliga fri- och rättigheter är omfattande och långtgående. I flera decennier har landet präglats av politisk instabilitet, militärkupper och väpnad konflikt. Vi menar att det inte bör vara förenligt med svensk lagstiftning att godkänna en sådan affär.

Emma Berginger (MP)

Janine Alm Ericson (MP)

Jacob Risberg (MP)